

NUSRET SARMAN

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

YİYECEK-İÇECEK HİZMETLERİ ALANI

Bu faaliyet sonunda Yiyecek İçecek Hizmetleri alanındaki meslekleri tanıyabileceksiniz.

B. ALANIN ALTINDA YER ALAN MESLEKLER

- Aşçılık
- Pastacılık
- Servis elemanlığı(Garson)
- Hostluk/Hosteslik

Bu meslek elemanlarının dışında Sos Aşçısı, Sıcak Yemek Aşçısı, Soğuk Yemek Aşçısı, Kahvaltı Aşçısı Baklavacı, Börekçi, Pizzacı, Muhallebici, Yufkacı, Hamurkar Kasap, Barlar Şefi, Bar Kaptanı, Şarap Servis Elemanı, Tranşör, Kahveci Güzeli, Komi, Bulaşıkçı gibi meslekler bulunmaktadır. Host/Hosteslik meslek dalında da Uçak Hostesi, Yer Hizmetleri Hostesi, Tren Hostesi, Otobüs Hostesi, Fuar/Kongre Hostesi meslekleri yer almaktadır.

MUTFAK ELEMANI (AŞÇI)

Tanımı: Mutfak araç, gereç ve ekipmanlarını kullanarak hijyen ve sanitasyon kurallarına uygun bir şekilde yiyecek ve içecekleri servise hazır hale getiren nitelikli meslek elemanıdır.

Görevleri

- İş organizasyonu yapmak.
- Hijyen ve sanitasyon kurallarına uygun çalışma ortamı hazırlamak.
- Standart yemek tarifesine uygun mönüleri planlamak.
- Kahvaltıyı servise hazır hale getirmek.
- Çorba ve sosları servise hazır hale getirmek.
- Et ve tavuk yemeklerini servise hazır hale getirmek.
- Su ve deniz ürünleri yemeklerini servise hazır hale getirmek.
- Kuru baklagil yemeklerini servise hazır hale getirmek.
- Sebze yemeklerini servise hazır hale getirmek.
- Salata ve salata soslarını servise hazır hale getirmek.
- Pilav ve makarnaları servise hazır hale getirmek.
- Hamur kullanılarak yapılan yemekleri servise hazır hale getirmek.
- Çeşitli tatlıları ve börekleri servise hazır hale getirmek.
- Açık büfe yiyeceklerini servise hazır hale getirmek.
- Hazırlanan ürünlerin duyuusal değerlendirilmesini yapmak.
- Alanındaki araç ve ekipmanları kullanmak ve bakımını yapmak.
- Mesleki gelişime ilişkin faaliyetleri yürütmek

PASTACI: Tanımı: Pastane mutfağı araç, gereç ve ekipmanlarını kullanarak hijyen ve sanitasyon kurallarına uygun pastane ürünlerini hazırlayan, süsleyen ve servise hazır hale getiren nitelikli meslek elemanıdır.

Görevleri

- İş organizasyonu yapmak.
- Hijyen ve sanitasyon kurallara uygun çalışma ortamı hazırlamak.
- Hamur tekniklerini uygulayarak (kıyılarak, çırpılarak, özleştirilerek, mayalandırılarak vb.) ürünler hazırlamak.
- Kremalar, şuruplar ve iç malzemeler hazırlamak.
- Yaş pasta çeşitlerini ve özel gün pastalarını hazırlamak.
- Sütlü ve şuruplu tatlı çeşitlerini hazırlamak.
- Pastane ürünlerini süslemek ve servise sunmak.
- Alanındaki araç ve ekipmanları kullanmak ve bakımını yapmak.
- Gerekliğinde ürünlerin satışını yapmak.
- Mesleki gelişime ilişkin faaliyetleri yürütmek.

SERVİS ELEMANI: Tanımı: Yiyecek ve içecek hizmetlerinin verildiği yerlerde servis ön hazırlıkları, sipariş alma, yiyecek ve içeceklerin servisi, hesabın takdimi ve tahsili işlerini yapan nitelikli meslek elemanıdır.

Görevleri

- İş organizasyonu yapmak.
- Servis öncesi hazırlıkları yapmak.
- Konuk kabul ve uğurlama işlemlerini yapmak.
- Yiyecek ve içeceklerin siparişini almak.
- Çeşitli yöntemlerle yiyeceklerin servisini yapmak.
- Özel servis gerektiren yiyeceklerin servisini yapmak.
- İçecek servisi yapmak.
- Servis sonrası işlemleri yürütmek.
- Mesleki gelişime ilişkin faaliyetleri yürütmek.

C. MESLEK ELEMANLARINDA ARANAN ÖZELLİKLER

Yiyecek İçecek Hizmetleri alanında yer alan meslekleri seçecek kişilerin mesleklerin gerektirdiği niteliklere sahip olması, çalışma hayatındaki başarılarında önemli olacaktır.

Aşçı olmak isteyenlerin; yiyecek-içeceklerle ilgili konulara ilgi duyan, bedence güçlü ve sağlıklı, tat ve koku alma duyumları gelişmiş, temiz, titiz, dikkatli, sorumluluk sahibi, eli çabuk, hızlı hareket edebilen, bir işi planlama ve uygulama yeteneğine sahip, iş güvenliğine dikkat eden, bulaşıcı hastalığı olmayan, mesleki eğitim almış olması gereklidir.

Pastacı olmak isteyenlerin; bedence güçlü ve sağlıklı, tat ve koku alma duyumları gelişmiş, temiz, titiz, dikkatli, sorumluluk sahibi, el ve parmak becerisine sahip, estetik görüşü olan ve yeni ürünler geliştirebilen, iş güvenliğine dikkat eden, bulaşıcı hastalığı olmayan, mesleki eğitim almış olması gereklidir

Servis elemanı olmak isteyenlerin; uzun süre ayakta çalışabilecek kadar bedence sağlam ve dayanıklı, iş disiplinine sahip, mesleği ile ilgili etik ilkelere bağlı, güler yüzlü, saygılı, kibar, dışa dönük, insanlarla iyi iletişim kurabilen, insanların istek ve duygularını anlayabilen, ikna etme yeteneğine sahip, sabırlı, görgü ve protokol kurallarını bilen, etkili ve güzel konuşan, dikkatli, temiz, titiz, düzenli, mesleki eğitim almış olması gereklidir.

D. ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

AŞÇILAR: Mutfaklarda görev yapar. Çalışma ortamı sıcak ve nemlidir. İş genel olarak ayakta yapılır. İş başında mesleklerinin gerektirdiği özel kıyafetleri giyerler. Meslek elemanları işverenle, aşçıbaşı, aşçı yardımcıları, komi ve garsonlarla iletişimde bulunurlar. İş genellikle gündüz yapılır. Ancak mөнünün hazırlanması, gerekli planlamanın yapılması ve ön hazırlıklar gece çalışmayı gerektirebilir. Turizm bölgeleri için mevsimlik çalışma söz konusu olabilir.

Çalışma esnasında dikkatli olmadıkları takdirde yanma, kayma, düşme, kesilmeler, elektrik çarpmaları ve hava gazı-doğal gaz zehirlenmeleri gibi kazalarla karşılaşabilirler.

Aşçılar;

- Konaklama işletmelerinin yiyecek içecek ünitelerinde,
- Pastanelerde,
- Özel ve kamu kuruluşlarının (hastane, okul, işyeri, fabrika, ordu vb.) mutfaklarında,
- Kafeterya, bar ve restoranlarda,
- Yemek fabrikalarında,
- Ulaşım araçlarının yiyecek içecek ünitelerinde vb. yerlerde çalışabilirler.

PASTACILAR: Pastane mutfaklarında görev yapar. Çalışma ortamı sıcak ve nemlidir. İş genel olarak ayakta yapılır. İş başında mesleklerinin gerektirdiği özel kıyafetler giyerler. Meslek elemanları işverenle, pastacı yardımcılığı ile pastacı çırağı ve garsonlarla iletişimde bulunur. İş genellikle gündüz yapılır. Çalışma esnasında dikkatli olmadıkları takdirde yanma, kayma, düşme, kesilmeler, elektrik çarpmaları ve hava gazı-doğal gaz zehirlenmeleri gibi kazalarla karşılaşabilir.

Pastacılar;

- Konaklama işletmelerinin yiyecek içecek ünitelerinde,
- Pastanelerde,
- Unlu mamül üreten fırınlarda,
- Kafeterya ve restoranlarda çalışırlar.

SERVİS ELEMANLARI: Yiyecek içecek servisi yapılan mekanlarda görev yapar. Çalışma ortamı temiz, düzenli, zaman zaman kalabalık ve gürültülüdür. İş ayakta yapılır. İş başında mesleklerinin gerektirdiği özel kıyafetleri giyerler. Meslek elemanları; işverenle, restoran müdürü, restoran şefi, aşçıbaşı, pastacı, aşçı ve pastacı yardımcılığı, komiler ve temizlik elemanları ile iletişimde bulunurlar. Çalışma zamanı genellikle vardiya usulü olup, haftanın bir günü izinlidirler. Turizm bölgeleri için mevsimlik çalışma söz konusu olabilir. Çalışma esnasında dikkatli olmadıkları takdirde yanma, kayma, düşme, kesilme gibi kazalarla karşılaşabilirler.

Servis elemanları;

- Konaklama işletmelerinin yiyecek içecek ünitelerinde,
- Pastanelerde,
- Kurum mutfaklarında,
- Kafeterya, bar ve restoranlarda,
- Ulaşım araçlarının yiyecek içecek ünitelerinde,
- Eğlence yerlerinde(diskotek, gece kulüpleri vb.) çalışabilirler.

E. İŞ BULMA İMKÂNLIARI

Yiyecek ve içecek hizmetleri alanından mezun olanlar, her türlü konaklama ve seyahat işletmelerinde dalları ile ilgili departmanlar da çalışabilirler. Ayrıca fuar/kongre, otobüs/tren, havayollarında ilgili departmanlarında çalışabilirler. Ayrıca mutfağı, pastaneleri olan işletmeler ile her türlü hizmet sektöründe görev alabilirler.

F. EĞİTİM VE KARIYER İMKÂNLIARI

Meslek eğitimi, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri ile bazı Anadolu meslek ve meslek liselerinin Yiyecek İçecek Hizmetleri alanında diploma programında verilmektedir. Bu alanda eğitimini tamamlayan öğrenciler, ÖSS’de başarılı oldukları takdirde dört yıllık fakültelerin (lisans) ilgili bölümlerine girebilecekleri gibi, iki yıllık meslek yüksekokullarına (ön lisans) da devam edebilirler. Meslek yüksekokullarını başarıyla bitirenler, ÖSYM tarafından yapılan dikey geçiş sınavında başarılı oldukları takdirde, alanları ile ilgili dört yıllık fakültelerde de öğrenim görebilirler. Modüler programlarla meslek liseleri arasında paralellik sağlandığından dolayı yatay ve dikey geçişler olabilecektir.